

Suvestinė redakcija nuo 1999-05-28 iki 2009-12-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1997, Nr. [69-1736](#), i. k. 0971010ISTAVIII-375

Nauja redakcija nuo 1999-05-28:

Nr. [VIII-1167](#), 1999-05-11, Žin. 1999, Nr. 47-1468 (1999-05-28), i. k. 0991010ISTAIIII-1167

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠAULIŲ SAJUNGOS
Į S T A T Y M A S**

1997 m. liepos 2 d. Nr. VIII-375
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato Šaulių sąjungos (toliau – Sąjunga), tęsiančios iki 1940 m. birželio 15 d. veikusios organizacijos veiklą, valdymą, narystę, teisę į išlikusį nekilnojamąjį turtą ir jos likvidavimo tvarką.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Sąjungos dalinys (rinktinė)** (toliau – **Sąjungos rinktinė**) – Sąjungos struktūrinis vienetas, sudarytas iš apskrities teritorijoje veikiančių ne mažiau kaip dviejų kuopų. Be kuopų, Sąjungos rinktinėje gali būti ir atskirieji būriai, kurių skaičius neribojamas.

2. **Sąjungos padaliniai** – Sąjungos mažesni struktūriniai vienetai (kuopos, atskirieji būriai, būriai, skyriai, grandys), į kuriuos veiklos ir valdymo patogumui skirstomos Sąjungos rinktinės.

3. **Kuopa** – teritoriniu principu suformuotas Sąjungos rinktinės padalinys. Kuopą sudaro viename rajone ar mieste esantys būriai, skyriai ir grandys.

4. **Atskirasis būrys** – teritoriniu principu suformuotas Sąjungos rinktinės padalinys, nepriklausantis kuopai ir tiesiogiai pavaldus rinktinės vadui.

5. **Būrys** – teritoriniu principu suformuotas kuopos padalinys, kurį sudaro vienoje teritorijoje (mieste, rajone, kaime, gyvenvietėje) esantys skyriai ir grandys.

6. **Skyrius** – teritoriniu principu suformuotas šaulių padalinys, kurį sudaro vienoje teritorijoje (mieste, kaime, gyvenvietėje) esančios grandys.

7. **Grandis** – teritoriniu principu suformuotas mažiausias šaulių padalinys, kurį sudaro vienoje teritorijoje (mieste, kaime, gyvenvietėje) gyvenantys šauliai.

8. **Sąjungos štabas** – Sąjungos valdymo, veiklos organizavimo bei kontrolės institucija, įgyvendinanti Sąjungos vado ir Centro valdybos sprendimus.

9. **Sąjungos rinktinės štabas** – Sąjungos rinktinės valdymo, veiklos organizavimo institucija, įgyvendinanti Sąjungos rinktinės vado ir rinktinės valdybos sprendimus.

10. **Aktyvusis kariuomenės rezervas** – kariuomenės rezervo dalis, kurią sudaro atsargos kariai, tarnavę kariuomenėje ar kitokiu būdu įgiję reikiamą pagrindinį karinį pasirengimą, įrašyti į kariuomenės atsargos personalo įskaitą ir iki įstatymo nustatyto amžiaus periodiškai šaukiami į karinius mokymus bei pratybas.

11. **Karinis vienetas** – bet kokio dydžio patvirtintos struktūros kiekvienas kariuomenės vienetas, turintis bendrą užduotį.

12. **Rikiuotės šauliai** – nuo 18 iki 45 metų įrašyti į aktyviojo rezervo atsargos karių įskaitą šauliai, pagal sveikatos būklę ir fizinį pasirengimą tinkantys karo tarnybai ir Krašto apsaugos savanorių pajėgose nesantys kariai savanoriai.

13. **Ne rikiuotės šauliai** – šauliai, kurie nuo 18 metų dėl amžiaus, sveikatos būklės, šeimyninių, darbo ar kitų aplinkybių negali būti rikiuotės šauliais. Ne rikiuotės šauliai sudaro nekovinius Sąjungos padalinius, kuriems gali būti skiriamos pagalbinės teritorinės gynybos užduotys.

14. **Garbės šauliai** – Lietuvai ir Sąjungai nusipelnę asmenys.

15. **Jaunieji šauliai** – šauliai nuo 12 iki 18 metų.

3 straipsnis. Sąjungos samprata

1. Sąjunga yra savanoriška, pilietinės savigynos savaveiksmė visuomenės organizacija, stiprinanti valstybės gynybinę galią, ugdanti pilietiškumą ir tautinį sąmoningumą, plėtojanti valstybės gynybos švietėjišką veiklą, teikianti pagalbą policijai bei civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos institucijoms.

2. Sąjunga yra ne pelno organizacija. Jos veiklos tikslas nėra pelno siekimas.

3. Sąjungos buveinė pagal tradiciją yra Kaune.

4 straipsnis. Sąjungos veiklos teisinis pagrindas

Sąjunga savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos Konstitucija, Nacionalinio saugumo pagrindų, šiuo ir kitais įstatymais, Vyriausybės nutarimais, Sąjungos statutu bei kitais teisės aktais.

5 straipsnis. Sąjungos statusas

1. Sąjunga ir Sąjungos rinktinės yra juridiniai asmenys. Centro valdybos sprendimu juridinio asmens teisės gali turėti kuopos ir atskirieji būriai. Sąjunga, rinktinės bei padaliniai, turintys juridinio asmens statusą, turi antspaudą su savo pavadinimu bei atsiskaitomąją ir einamąją sąskaitas nacionaline valiuta bei gali turėti atsiskaitomąją sąskaitą užsienio valiuta viename iš Lietuvos Respublikoje registruotų bankų. Sąjunga gali turėti vieną atsiskaitomąją sąskaitą užsienio valiuta kitoje valstybėje.

2. Sąjunga turi vėliavą, ženklą – Vyčio skydą, nariai – uniformą. Vėliavas turi ir Sąjungos rinktinės.

3. Sąjunga atsako už savo prievoles visu jai priklausančiu turtu. Sąjungos rinktinės ir Sąjungos padaliniai, turintys juridinio asmens teises, už savo prievoles kiekvienas atsako visu savo turtu. Sąjunga neatsako pagal savo rinktinių ir padalinių, turinčių juridinio asmens teises, prievoles, taip pat Sąjungos rinktinės ir Sąjungos padaliniai neatsako už Sąjungos prievoles. Sąjunga, jos rinktinės ir padaliniai neatsako už savo narių prievoles, o nariai – už Sąjungos arba jos rinktinių ir padalinių prievoles.

4. Kai Vyriausybė patvirtina Sąjungos statutą, Sąjungos vadas teikia prašymą Teisingumo ministerijai, o ši, nurodydama identifikavimo kodą, per 5 dienas išduoda Sąjungos juridinio asmens teisių įgijimą patvirtinantį pažymėjimą.

5. Sąjungos įsteigtos rinktinės ir Sąjungos padaliniai įgyja juridinio asmens teises, kai jų vadovybė pateikia prašymą ir Sąjungos vado patvirtintus Sąjungos rinktinės įstatus apskrities viršininkui, o Sąjungos padalinių (kuopų, atskirųjų būrių ir kt.) įstatus – vietos savivaldos institucijai pagal jų veiklos teritoriją, jie (suteikdami identifikavimo kodą) per 5 dienas išduoda Sąjungos rinktinės ar padalinio juridinio asmens teisių įgijimą patvirtinantį pažymėjimą.

6 straipsnis. Sąjungos statutas

1. Sąjungos statutas nustato Sąjungos, jos rinktinių ir padalinių struktūrą, jų steigimo, vidaus, reorganizavimo bei likvidavimo tvarką, vėliavos, ženklo, uniformos bei kitų atributų patvirtinimo ir naudojimo tvarką, priesaikos bei jaunojo šaulio iškilmingo pasižadėjimo tekstą, priėmimo į Sąjungos narius, pašalinimo iš jų tvarką ir atsakomybę už statutinius nusižengimus, taip pat Sąjungos rinktinių atstovų suvažiavimo kvotą ir jų rinkimo tvarką, rinktinių padalinių atstovų suvažiavimo ir Sąjungos padalinių susirinkimų darbo tvarką ir kompetenciją, Sąjungos rinktinių ir

kuopų valdybų bei rinktinių revizijos komisijų kompetenciją, jų sudarymo ir darbo tvarką, Sąjungos narių mokymo ir tarnybos užduočių vykdymo tvarką, padalinių vadų skyrimo tvarką, rinktinių bei padalinių vadų funkcijas ir atsakomybę.

2. Sąjungos statuto projektą, Statuto pakeitimo ir papildymo projektus, pritarus Sąjungos rinktinių atstovų suvažiavime, Krašto apsaugos ministerija teikia tvirtinti Vyriausybei.

7 straipsnis. Sąjungos tikslai ir uždaviniai

1. Sąjunga taikos metu:
 - 1) stiprina Lietuvos valstybės nepriklausomybę;
 - 2) rengiasi pilietinei savigynai ir ginkluotai krašto gynybai;
 - 3) ugdo pilietiškumą, pagarbą Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir pasitikėjimą nacionaliniais institutais;
 - 4) puoselėja tautos etninę kultūrą;
 - 5) dalyvauja rengiant piliečius visuotiniam pilietiniam ir ginkluotam pasipriešinimui karo grėsmės ir okupacijos atveju;
 - 6) padeda krašto apsaugos struktūroms rengti mobilizacinę rezervą;
 - 7) Sąjungos sudarytose su policija bendradarbiavimo sutartyse nustatyta tvarka teikia pagalbą policijai palaikant viešąją tvarką, kovojant su nusikalstamumu bei sustiprinant valstybės sienų apsaugą;
 - 8) Sąjungos sudarytose su civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos institucijomis bendradarbiavimo sutartyse nustatyta tvarka teikia pagalbą civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos institucijoms atliekant gelbėjimo darbus bei likviduojant ekstremalių įvykių sukeltus padarinius.
2. Karo padėties metu Sąjungos nariai, jos rinktinės bei padaliniai dalyvauja ginkluotame ir pilietiniame pasipriešinime.

ANTRASIS SKIRSNIS

SAJUNGOS RINKTINIŲ IR PADALINIŲ STEIGIMAS BEI SAJUNGOS VEIKLA

8 straipsnis. Sąjungos struktūra ir jos rinktinių bei padalinių steigimas

1. Sąjungą sudaro teritoriniu principu suformuotos Sąjungos rinktinės ir padaliniai: kuopos, atskirieji būriai, būriai, skyriai ir grandys.
2. Sąjungos, jos rinktinių bei padalinių struktūrą nustato Sąjungos statutas.
3. Sąjungos rinktinės ir padaliniai steigiami Sąjungos statuto nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Sąjungos veikla

1. Sąjunga, siekdama savo tikslų ir vykdydama uždavinius, veikia pagal programą, patvirtintą Sąjungos rinktinių atstovų visuotiniame suvažiavime, bei pagal metinius Sąjungos vado patvirtintus veiklos planus.
2. Sąjunga vykdo visuomenės rengimo pilietiniam pasipriešinimui programas. Šių programų rengimo bei vykdymo tvarką nustato nacionalinę saugumą reglamentuojantys įstatymai.
3. Sąjunga taikos metu:
 - 1) vykdo rikiuotės šaulių kovinio rengimo užduotis, užtikrina jų, kaip aktyviojo rezervo karių, dalyvavimą bendruose su kariuomene mokymuose ir pratybose;
 - 2) iš ne rikiuotės šaulių, kurie pagal fizinės ir psichinės sveikatos būklę bei fizinį pasirengimą pripažįstami tinkamais, formuoja padalinius ir rengia juos pagalbinėms teritorinės gynybos užduotims vykdyti. Užduotis planuoja kariuomenės teritorinės gynybos štabai. Padaliniai gali būti šaukiami į kariuomenės rezervo pratybas ir mokymus. Jų metu ne rikiuotės šauliams taikomas rezervo kario statusas ir teisės aktų nustatytos rezervo karių tarnybos sąlygos;
 - 3) organizuoja įvairią kultūrinę švietėjišką ir sportinę veiklą;
 - 4) pilietiškai – patriotiškai auklėja jaunimą ir rengia jį karo tarnybai.

4. Karo metu:

- 1) rikiuotės šauliai, kaip aktyviojo rezervo kariai, ir jų kariniai vienetai pavaldūs ginkluotųjų pajėgų vadui;
- 2) ne rikiuotės šaulių padaliniai vykdo pagalbines gynybos užduotis.

10 straipsnis. Sąjungos teisės ir pareigos

1. Sąjunga ir jos nariai įstatymų nustatyta tvarka gali būti ginklų, šaudmenų ir kitų saugos priemonių nuosavybės ir valdymo teisės subjektais.
2. Šiame įstatyme numatyta veiklai įgyvendinti Sąjunga įstatymų nustatyta tvarka turi teisę:
 - 1) nekliudomai raštu, žodžiu ar kitais būdais skleisti informaciją apie savo veiklą, propaguoti Sąjungos tikslus ir uždavinius;
 - 2) pirkti ar kitaip įsigyti šaunamuosius ginklus ir šaudmenis bei kitą savo veiklai reikalingą turtą, jį naudoti, valdyti ir juo disponuoti;
 - 3) sudaryti sutartis su juridiniais ir fiziniais asmenimis, padedančiais įgyvendinti Sąjungos tikslus ir uždavinius;
 - 4) steigti visuomenės informavimo priemones, verstis leidyba;
 - 5) organizuoti susirinkimus: procesijas, įvairias eitynes, kitokius taikius beginklius masinius renginius;
 - 6) užmegzti tarptautinius ryšius ir bendradarbiauti su panašia veikla užsiimančiomis organizacijomis;
 - 7) stoti į tarptautines organizacijas bei dalyvauti jų veikloje;
 - 8) samdyti asmenis Sąjungos statute numatyta veiklai vykdyti;
 - 9) gauti lėšų ar kitokio turto iš tarptautinių organizacijų, fondų bei asmenų;
 - 10) organizuoti mokamus kultūrinius renginius;
 - 11) steigti įmones, viešąsias įstaigas, registruojamas ir veikiančias pagal Lietuvos Respublikos įstatymus;
 - 12) steigti fondus įstatymų nustatyta tvarka;
 - 13) vykdyti objektų ginkluotą apsaugą pagal saugos sutartis;
 - 14) organizuoti ir vykdyti šaulių kovinį rengimą.
3. Sąjunga privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą, teikti finansinę-buhalterinę ir statistinę informaciją valstybės institucijoms.
4. Sąjunga gali turėti kitų teisių ir pareigų, jeigu tai neprieštaruja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, šiam bei kitiems įstatymams.

11 straipsnis. Sąjungos šaunamųjų ginklų ir šaudmenų įsigijimo, registravimo, saugojimo, išdavimo, apskaitos ir naudojimo tvarka

Sąjunga šaunamuosius ginklus ir šaudmenis įsigyja, registruoja, saugo, išduoda, tvarko jų apskaitą ir naudoja įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

TREČIASIS SKIRSNIS VALDYMAS

12 straipsnis. Sąjungos rinktinių atstovų visuotinis suvažiavimas

1. Sąjungos rinktinių atstovų visuotinis suvažiavimas (toliau – suvažiavimas) yra aukščiausiasis Sąjungos valdymo organas. Suvažiavimai yra eiliniai ir neeiliniai. Centro valdyba eilinius suvažiavimus šaukia kartą per 3 metus. Šiais atvejais prieš 2 mėnesius iki suvažiavimo Sąjungos rinktinėms pranešama suvažiavimo data, pateikiama darbotvarkė ir ne vėliau kaip prieš 15 dienų – Sąjungos vado kandidatūra. Prireikus Sąjungos vadas šaukia neeilinius suvažiavimus. Juos gali šaukti ir Centro valdyba. Sąjungos rinktinių atstovų į suvažiavimą kvotą ir rinkimo tvarką nustato Sąjungos statutas.

2. Suvažiavimas laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja 2/3 visų išrinktų suvažiavimo delegatų. Jeigu atvyko mažiau kaip 2/3 delegatų, po savaitės pakartotinai šaukiamas suvažiavimas, kuris laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų delegatų. Suvažiavimui vadovauti renkamas pirmininkas, o suvažiavimo darbui organizuoti – sekretoriatas, mandatinė ir balsų skaičiavimo komisijos.

3. Suvažiavimas:

1) išklauso Sąjungos vado, Centro revizijos komisijos ir Garbės teismo ataskaitas bei pranešimus;

2) krašto apsaugos ministro teikimu, suderintu su Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetu, tvirtina Sąjungos vadą 3 metams;

3) Sąjungos vado teikimu tvirtina vado pirmąjį pavaduotoją;

4) tvirtina Sąjungos programą;

5) tvirtina Garbės teismo statutą, jo pakeitimus ir papildymus;

6) renka Centro valdybą, Centro revizijos komisiją ir Garbės teismą;

7) pritaria Sąjungos statuto projektui, Statuto pakeitimo ir papildymo projektui;

8) svarsto ir sprendžia kitus Sąjungai aktualius klausimus.

4. Visi klausimai suvažiavime sprendžiami paprasta balsų dauguma, išskyrus šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatytą atvejį.

5. Rinktinių padalinių atstovų suvažiavimo darbo tvarką ir kompetenciją, taip pat Sąjungos padalinių susirinkimų darbo tvarką ir kompetenciją nustato Sąjungos statutas.

13 straipsnis. Sąjungos valdymas

1. Sąjungai vadovauja vadas. Operatyviam veiklos organizavimui ir kontrolei Sąjungos vadas sudaro Sąjungos štabą.

2. Sąjungos rinktinėms vadovauja rinktinių vadai, kuriuos skiria Sąjungos vadas. Operatyviam rinktinės veiklos organizavimui ir kontrolei rinktinės vadas sudaro Sąjungos rinktinės štabą. Sąjungos rinktinių vadų funkcijas ir atsakomybę nustato Sąjungos statutas.

3. Sąjungos padaliniams vadovauja padalinių vadai, kurių skyrimo tvarką, funkcijas ir atsakomybę nustato Sąjungos statutas.

4. Sąjungos vadas:

1) teikia suvažiavimui tvirtinti Sąjungos vado pirmojo pavaduotojo kandidatūrą, skiria ir atleidžia Sąjungos vado pavaduotoją, Sąjungos štabo pareigūnus, Sąjungos rinktinių vadus;

2) šaukia Centro valdybos posėdžius ir jiems pirmininkauja;

3) leidžia raštiškus įsakymus, kurie privalomi visiems Sąjungos nariams, ir kontroliuoja šių įsakymų vykdymą;

4) tvirtina Sąjungos vidaus tvarką, struktūrą, drausmę ir veiklą reglamentuojančius dokumentus;

5) teikia Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui metinę ataskaitą bei suvažiavimui ataskaitą už laikotarpį tarp suvažiavimų;

6) vykdo kitas Sąjungos statute numatytas funkcijas.

5. Sąjungos vado pirmasis pavaduotojas:

1) kai Sąjungos vado nėra, vykdo visas Sąjungos vadui priskirtas funkcijas;

2) vykdo Sąjungos statute Sąjungos vado pirmajam pavaduotojui numatytas funkcijas.

6. Krašto apsaugos ministras turi teisę atšaukti teikimą ir sustabdyti Sąjungos vado įgaliojimus, o Sąjungos vadas turi teisę atšaukti teikimą dėl Sąjungos vado pirmojo pavaduotojo ir sustabdyti jo įgaliojimus.

7. Jeigu krašto apsaugos ministras atšaukia teikimą ir sustabdo Sąjungos vado įgaliojimus arba suvažiavimas nepatvirtina teikiamos vado kandidatūros, Sąjungos vado pareigas eina pirmasis pavaduotojas, o jeigu jo nėra – krašto apsaugos ministras skiria laikinai einantį Sąjungos vado pareigas. Šiais atvejais neeilinis suvažiavimas šaukiamas ne vėliau kaip po 3 mėnesių.

8. Jeigu suvažiavimas nepatvirtina teikiamos Sąjungos vado pirmojo pavaduotojo kandidatūros, tuomet Sąjungos vadas turi teisę tame pačiame suvažiavime pateikti kitą kandidatūrą. Jeigu suvažiavimas nepatvirtina nė vienos iš dviejų kandidatūrų ar Sąjungos vadas atšaukia teikimą, vado pirmojo pavaduotojo pareigas eina pavaduotojas. Šiais atvejais neeilinis suvažiavimas šaukiamas ne vėliau kaip po 3 mėnesių.

9. Jeigu profesinės karo tarnybos karininkas paskiriamas Sąjungos vadu, vado pirmuoju pavaduotoju, pavaduotoju, Sąjungos rinktinės ar padalinio vadu, jam taikomi krašto apsaugos sistemos organizavimą ir karo tarnybą reglamentuojantys įstatymai.

10. Krašto apsaugos ministerija skiria karininką ryšiams su Sąjunga palaikyti.

11. Karo padėties metu Sąjungos vadas vadovauja tik ne rikiuotės šaulių padaliniais.

14 straipsnis. Sąjungos centro, rinktinių ir kuopų valdybos

1. Sąjungos centro, rinktinių ir kuopų valdybos yra kolegialios Sąjungos, jos rinktinių ir padalinių valdymo institucijos, suvažiavimų ar susirinkimų įgaliotos įgyvendinti Sąjungos tikslus ir uždavinius.

2. Centro valdyba renkama 3 metams. Ją sudaro Sąjungos vadas, jo pirmasis pavaduotojas ir 11 suvažiavime išrinktų narių. Centro valdybai vadovauja Sąjungos vadas arba jo pavedimu Sąjungos statuto nustatytais atvejais Sąjungos vado pirmasis pavaduotojas.

3. Centro valdyba:

1) rengia Sąjungai reikalingų dokumentų, statutų, nutarimų, taisyklių projektus;

2) rengia Sąjungos metinių darbų plano ir biudžeto projektus;

3) rūpinasi Sąjungos lėšomis ir savo narių teisine bei materialine būkle;

4) prireikus kartu su Sąjungos vadu ir Centro revizijos komisija šaukia neeilinius suvažiavimus;

5) tikrina rinktinių valdybų veiklą.

4. Centro valdybos sprendimai yra patariamieji Sąjungos vadui.

5. Centro valdybos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė narių. Sąjungos centro valdybos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas.

6. Sąjungos rinktinių ir kuopų valdybų kompetenciją, jų sudarymo ir darbo tvarką nustato Sąjungos statutas.

15 straipsnis. Sąjungos centro ir rinktinių revizijos komisijos

1. Sąjungos, jos rinktinių ir padalinių veiklai, turtinei ir finansinei būklei prižiūrėti renkamos Sąjungos centro revizijos komisija ir rinktinių revizijos komisijos. Rinktinių revizijos komisijų kompetenciją, jų sudarymo ir darbo tvarką nustato Sąjungos statutas.

2. Centro revizijos komisiją sudaro 5 nariai. Jos posėdis yra teisėtas, jeigu posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė narių. Centro revizijos komisijos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas.

3. Centro revizijos komisija:

1) ne rečiau kaip kartą per metus tikrina Sąjungos štabo veiklą, Sąjungos turtinę bei finansinę būklę ir išvadas teikia Sąjungos vadui;

2) Sąjungos vado pavedimu atlieka rinktinių patikrinimus;

3) svarsto rinktinių revizijos komisijų pateiktus duomenis;

4) teikia ataskaitas suvažiavimui.

16 straipsnis. Garbės teismas

1. Garbės teismas yra dviejų pakopų: Sąjungos garbės teismas ir Sąjungos rinktinės garbės teismas.

2. Sąjungos garbės teismą ir Sąjungos rinktinės garbės teismą sudaro po 7 narius. Garbės teismų posėdžiai yra teisėti, jeigu posėdžiuose dalyvauja daugiau kaip pusė narių. Garbės teismų sprendimai priimami paprasta balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia posėdžių pirmininkų balsai.

3. Sąjungos garbės teismo nariai renkami Sąjungos rinktinių atstovų visuotiniame suvažiavime 3 metams iš ne mažiau kaip 10 asmenų, kurių kandidatūras pateikia Sąjungos vadas.

4. Sąjungos rinktinės garbės teismo nariai renkami Sąjungos rinktinės padalinių atstovų suvažiavime 3 metams iš ne mažiau kaip 10 asmenų, kurių kandidatūras, suderinęs su Sąjungos vadu, pateikia Sąjungos rinktinės vadas.

5. Garbės teismas vadovaujasi Garbės teismo statutu, patvirtintu Sąjungos rinktinių atstovų visuotiniame suvažiavime, bei Sąjungos garbės teismo patvirtintu darbo reglamentu.

6. Sąjungos garbės teismo sprendimų vykdymas yra privalomas visiems Sąjungos nariams.

7. Sąjungos rinktinės garbės teismo sprendimų vykdymas yra privalomas visiems Sąjungos rinktinės nariams.

8. Sąjungos garbės teismo sprendimai neskundžiami.

9. Sąjungos rinktinės garbės teismo sprendimai gali būti skundžiami Sąjungos garbės teismui. Apskundimo tvarka reglamentuojama Garbės teismo statute.

17 straipsnis. Atsakomybė

1. Sąjungos vadas tiesiogiai atsako už Sąjungos tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, teisės aktų laikymąsi, vidaus tvarką, šaulių karinį bei fizinį parengimą, jų drausmingumą, už Sąjungos lėšų ir turto teisėtą ir tikslingą paskirstymą bei naudojimą.

2. Sąjungos rinktinių ir padalinių vadai vykdo Sąjungos vado įsakymus ir tiesiogiai atsako už teisės aktų laikymąsi jiems pavaldžiose rinktinėse bei padaliniuose, jų vidaus tvarką, šaulių karinį parengimą, drausmę, skirtas lėšas ir turtą.

3. Už statutinius nusižengimus šauliai atsako statutų nustatyta tvarka.

4. Už priesaikos sulaužymą, neleistiną ginklo panaudojimą ir kitus nusikaltimus šauliai atsako įstatymų nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SAJUNGOS NARIAI

18 straipsnis. Sąjungos nariai

1. Šauliais gali būti tik Lietuvos Respublikos piliečiai.

2. Sąjungos nariai vadinami šauliais. Jie skirstomi į jaunuosius, rikiuotės, ne rikiuotės ir garbės šaulius.

3. Šauliais negali būti asmenys:

1) jaunesni kaip 12 metų;

2) kuriems teismine tvarka apribotas veiksnumas;

3) dalyvavę veikloje, nukreiptoje prieš Lietuvos valstybę;

4) teisti pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, jeigu teistumas nėra išnykęs įstatymų nustatyta tvarka;

5) tarnavę krašto apsaugos, vidaus reikalų arba valstybės saugumo sistemose ir atleisti iš jų už šių tarnybų statutų ar etikos pažeidimus.

19 straipsnis. Priesaika

1. Kiekvienas asmuo, stodamas į Sąjungą, prisiekia būti ištikimas Lietuvos Respublikai.

2. Šaulio priesaikos bei jaunojo šaulio iškilmingo pasižadėjimo tekstą ir priėmimo į Sąjungos narius bei pašalinimo iš jų tvarką nustato Sąjungos statutas.

20 straipsnis. Šaulių socialinės garantijos

1. Darbdavys, mokslo ar mokymo įstaigos vadovas privalo šaulį išleisti iš darbo, mokslo ar mokymo įstaigos ir išsaugoti jam darbo vietą Sąjungos rinktinių bei padalinių pratybų, mokymų metu, jeigu šaulys pateikia pateisinamąjį dokumentą. Ne rikiuotės šauliams pratybos, mokymai organizuojami 2 kartus per metus ir trunka ne daugiau kaip 7 dienas per metus. Už pratybų, mokymų darbo dienas jiems iš Sąjungos lėšų Darbo apmokėjimo įstatymo nustatyta tvarka kompensuojamas darbo užmokestis.

2. Rikiuotės šaulių, kaip aktyviojo rezervo karių, statusą ir socialines garantijas nustato krašto apsaugos sistemos organizavimą ir karo tarnybą reglamentuojantys įstatymai.

3. Ne rikiuotės šauliui valstybė išmoka vienkartinę pašalpą, jei vykdydamas gynybos užduotis, teikdamas pagalbą civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos institucijoms, buvo sužeistas, suluošintas ir tapo:

1) I ar II grupės invalidu – 60 minimalių gyvenimo lygių (MGL) dydžio;

2) III grupės invalidu – 30 minimalių gyvenimo lygių (MGL) dydžio.

4. Jei ne rikiuotės šaulys, vykdydamas gynybos užduotis, žuvo, jo šeimos nariams (sutuoktiniui, nepilnamečiams vaikams (įvaikiams), vaikams, gimusiems po jo mirties) ir nedarbingiems žuvusiojo išlaikomiems ar jo žuvimo dieną turėjusiems teisę gauti jo išlaikymą asmenims išmokama lygiomis dalimis 120 minimalių gyvenimo lygių (MGL) dydžio vienkartinė pašalpa.

5. Pašalpos susižalojusiam ne rikiuotės šauliui ar žuvusio ne rikiuotės šaulio šeimos nariams ir nedarbingiems asmenims, nurodytiems šio straipsnio 4 dalyje, nemokamos, jeigu:

1) ne rikiuotės šaulys žuvo ar susižalojo darydamas tyčinį nusikaltimą;

2) ne rikiuotės šaulio žuvimo ar sužalojimo priežastis buvo apsvaigimas nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų;

3) ne rikiuotės šaulys nusižudė, kėsinosi nusižudyti ar tyčia save sužalojo;

4) ne rikiuotės šaulio žuvimo ar susižalojimo priežastis buvo transporto priemonės vairavimas neturint teisės jos vairuoti arba perdavimas vairuoti asmeniui, apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų arba neturinčiam teisės jos vairuoti;

5) ne rikiuotės šaulio sveikata sutriko ar jis mirė dėl ligos ir jei tai nesusiję su gynybos užduoties vykdymu.

6. Karo metu šiame straipsnyje nurodytos šaulių socialinės garantijos negalioja.

7. Vienkartinės pašalpos ne rikiuotės šauliams mokamos iš valstybės biudžete Sąjungai patvirtintų bendrųjų asignavimų. Šių pašalpų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

8. Šauliams, vykdančioms pagalbą policijai užduotis pagal Sąjungos ir policijos bendradarbiavimo sutartis, taikomas policijos rėmėjų statusas ir teisės aktų jiems suteiktos teisės bei socialinės garantijos.

PENKTASIS SKIRSNIS TURTAS IR LĖŠOS

21 straipsnis. Sąjungos turtas

1. Sąjungos turtą sudaro:

1) iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos šaulių sąjungos turėtasis ir Vyriausybės ar savivaldybių nutarimais grąžintas nekilnojamasis turtas;

2) Sąjungos lėšos ir už jas įgytos vertybės;

3) valstybės ir savivaldybių perduotas turtas;

4) juridinių ar fizinių asmenų dovanotas turtas;

5) palikimai pagal testamentus;

6) kitas teisėtai įgytas turtas;

7) perduotas neatlygintinai naudotis panaudos pagrindais turtas.

2. Vyriausybė, jos įgaliota institucija ar savivaldybės Centro valdybos prašymu grąžina iki 1940 m. birželio 15 d. Sąjungos turėtąjį ir išlikusį Lietuvos teritorijoje nekilnojamąjį turtą. Sąjungos nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą, turto grąžinimo ar išpirkimo tvarką nustato atskiras įstatymas.

3. Sąjungos turtas tvarkomas, traukiamas į apskaitą ir naudojamas įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų bei Sąjungos centro valdybos nustatyta tvarka.

22 straipsnis. Sąjungos lėšos

1. Sąjungos lėšos yra:

1) valstybės ir savivaldybių biudžetų skiriamos tikslinės lėšos. Šios lėšos gali būti numatomos tiesiogiai valstybės biudžete kaip organizacijai, prisidedančiai prie gynybos stiprinimo, arba taip pat gali būti gaunamos iš ministerijų ir savivaldybių, kai jos finansuoja atskiras programas (kultūros, švietimo, sporto, darbo su jaunimu ar kitokias tikslines) pagal pateiktas sąmatas;

2) lėšos, kurias Sąjunga gauna iš savo veiklos, ar kitos teisėtai įgytos lėšos.

2. Sąjungos gautas lėšas iš savo veiklos ir kitas teisėtai įgytas lėšas sudaro:

1) nario mokesčiai;

2) lėšos, gaunamos už patalpų nuomą;

3) juridinių ir fizinių asmenų, labdaros fondų bei organizacijų dovanotos ar kitaip perduotos lėšos;

4) kredito įstaigų palūkanos už saugomas Sąjungos lėšas;

5) pajamos, gautos iš kultūrinių renginių ir įmonių veiklos;

6) tarptautinių organizacijų perduotos lėšos;

7) kitos teisėtai įgytos lėšos.

3. Sąjunga gautas lėšas iš valstybės ir savivaldybių biudžetų laiko atskirose Sąjungos sąskaitose.

4. Visos Sąjungos lėšos tvarkomos ir naudojamos įstatymų nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23 straipsnis. Sąjungos likvidavimas, Sąjungos rinktinių ir padalinių reorganizavimas bei likvidavimas

1. Sąjunga gali būti likviduojama atskiru įstatymu.

2. Sąjungą likviduoti siūlo:

1) įstatymo leidybos iniciatyvos teisę turintys subjektai;

2) krašto apsaugos ministras savo arba suvažiavimo 3/4 balsų dauguma priimtu sprendimu.

3. Jeigu likviduojama Sąjunga, krašto apsaugos ministro įsakymu skiriamas likvidatorius, taip pat nustatomas likvidavimo terminas, inventorizacijos ir turto perėmimo tvarka. Nuo likvidatoriaus paskyrimo dienos suvažiavimas bei Sąjungos valdymo organai netenka įgaliojimų, jų funkcijas atlieka likvidatorius.

4. Likvidavus Sąjungą, likęs turtas ir lėšos, patenkinus visų likviduojamos Sąjungos kreditorių reikalavimus, atsiskaičius su asmenimis, dirbusiais pagal darbo sutartis, perduodami kitai ar kitoms įregistruotoms Lietuvos Respublikoje organizacijoms, kurių tikslai ir uždaviniai yra artimi Sąjungos tikslams. Likviduotos Sąjungos dokumentai saugomi Krašto apsaugos ministerijoje Archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

5. Likvidatorius, atstovaudamas Sąjungai, dalyvauja valstybės valdžios ir valdymo institucijose, teisme ir kitais su juridiniais asmenimis susijusiais atvejais.

6. Likvidatorius yra atsakingas už nuostolius, susidariusius dėl jo kaltės.

7. Sąjungos rinktinės ir padaliniai reorganizuojami bei likviduojami Sąjungos statuto nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1167](#), 1999-05-11, Žin., 1999, Nr. 47-1468 (1999-05-28), i. k. 0991010ISTAI-1167

Lietuvos Respublikos šaulių sąjungos įstatymo pakeitimo įstatymas